

S. Andreas – 32ste Zondag door het Jaar – 12 november 2017

Inleiding

In het boek wijsheid, waaruit de eerste lezing vandaag is genomen, wordt wijsheid (in het grieks: sophia) voorgesteld als een vrouw, die naast Gods troon stond, om hem goede raad te geven toen Hij aan de schepping van de wereld begon. Toen koning Salomon koning werd voelde hij zich nog jong en onervaren. Hij bad tot God: Stuur die wijsheid naar beneden om mij bij te staan om een goede koning te zijn voor mijn mensen. Ook wij hunkeren naar die wijsheid, in ons leven zijn wij er constant naar op zoek. Als we dat doen, alleen als wij dat doen, er naar op zoek zijn, zal zij zich aan ons laten zien. Die eerste lezing is gekozen, omdat ook in het evangelie sprake is van die wijsheid, van de vijf wijze maagden. Wij zullen er samen over nadenken.

Preek

Geen gemakkelijk evangelie vandaag! Wat moet ik met dat verhaal? Over de – zeggen wij – egoïstische meiden die geen olie willen delen met de anderen, die tekort komen? Over de heer die tegen hen zegt 'ik laat jullie er niet in, ik ken jullie niet'? Laten we proberen dit evangelie te verstaan.

Ik weet niet of het u overkomt, maar het gebeurt me nog al eens dat ik iemand ontmoet die bij mij de indruk achterlaat van: wat gaaf, mild, mooi, wijs. Gisteren hebben we van zo iemand afscheid genomen hier in de kerk, Anneke Lustermans: wat een mooie gave maar vooral wijze vrouw. Als alle mensen zo zouden zijn, denk ik dan, wat zou de wereld er dan mooi uitzien. Ik denk dan, om bij het evangelie van vandaag te blijven: hij/zij heeft olie in de lamp, heeft de echte wijsheid ontdekt. Ik kan een ander voorbeeld noemen. Ik ontmoet al jaren achtereen dezelfde oude vriendelijke dame bij de uitgang van de supermarkt met een collectebus voor hart- en vaatziekte, of voor een ander goed doel; ik maak altijd graag even een praatje met haar; ze ontmoet vriendelijke mensen die iets geven, zegt ze, maar ook nogal wat mensen die minder vriendelijk tegen haar zijn; ze doet het toch maar! Ik denk dan: zij zit goed, heeft voldoende olie in de lamp; zij weet wat echte wijsheid is.

Maar er zijn ook mensen, wier hele leven bestaat in het zoeken te klimmen op de carrière-ladder, die daarvoor zelfs geen ellebogenwerk schuwen, die geen tijd hebben voor mensen die minder geluk hebben in het leven, die een actie op touw zetten om te voorkomen dat er een hospice in hun straat komt of een woonvorm voor geestelijk gehandicapten of een tehuis voor vluchtelingen. Dan denk ik, om bij het evangelie van

vandaag te blijven: ze hebben geen olie in hun lamp, door hun handelwijze tonen zij geen echte wijsheid; de heer kent ze niet als ze dan op de deur bonzen.

Olie in de lamp? Ik koppel dit beeld graag aan de wijsheid van de eerste lezing, aan inzicht wat Gods plan is met de schepping, aan aanvoelen dat God de mens bedoeld heeft als mede-schepper, aan weten hoe God wil dat mensen met elkaar omgaan om de wereld mooi te maken, tot zijn koninkrijk. Dit inzicht, dit aanvoelen, deze wijsheid is niet te krijg, is niet zomaar overdraagbaar; het kan alleen maar vanuit je binnenste zelf komen, als je ernaar hunkert, als je er in je leven constant naar op zoek bent. Het is daarom dat de vijf wijze maagden in het evangelie-verhaal zeiden: ga het zelf maar kopen. Je moet het jezelf verwerven; je moet er moeite voor doen; maar God heeft geduld.

Er is een gedicht over de rijke jongeling (Marc 10,17-27), dat daarvan spreekt:

Een jongeman die alles had
Zocht naar de allerhoogste schat.
Hij ging naar Onze Lieve Heer
En vroeg: 'is er nog meer?'

'Je moet niet doden meer voortaan'
- maar doden had hij nooit gedaan -
'Je moet niet weggaan bij je vrouw'
- maar hij was als een hond zo trouw.

‘Verkoop dan al wat je bezit’
- pardon, maar welk gebod is dit? -
‘Het is geen gebod, maar Gods idee’
- daar ga ik liever niet in mee -

De jongeman die alles had
hij keerde terug op het oude pad.
‘Geen punt’, zei Onze Lieve Heer,
‘hij weet nu: er is meer dan meer’.

Zou dat de betekenis zijn van dit evangelie van
vandaag? Ik denk het.

- Ik denk dat zij die olie in de lamp hebben, die
waakzaam zijn, dat dat de mensen zijn die in hun dag en
dagelijkse doen en laten al leven zoals God het van het
begin af aan bedoelt, namelijk: er zijn voor de ander,
voor iedere ander, bij voorkeur voor de kleinen, de
mensen die niet mee kunnen/mogen in deze wereld. Ja,
ik denk dat dat de mensen zijn die de hemel op aarde
maken door hun leven van alle dag. Dat dat de mensen
zijn die de echte wijsheid bezitten.

- Maar ik denk dat zij die geen olie in hun lamp hebben,
dat dat degenen zijn die blind zijn, die het niet zien, die
niet willen zien waar het om gaat in dit leven, waar het
God om gaat? Ik denk dat dat de mensen zijn die alleen
maar bezig zijn om hun eigen rijk te vestigen, hun eigen
bezit veilig te stellen, hun eigen ego te plezieren?

Ik kijk nu nog eens naar het evangelie en luister naar de
laatste zin: de bruidegom zegt tegen de dwaze meisjes:

Ik ken jullie echt niet! Als ik dit hoor ‘ik ken jullie echt niet’, denk ik aan wat de profeet Amos zegt: alleen maar offers brengen binnen de tempel is God een gruwel, alleen maar offers brengen hierbinnen terwijl we buiten de muren doorgaan met het opzetten van ons eigen imperium, is God een gruwel. Wat maken we ervan daarbuiten? Klopt dat met wat we hierbinnen horen en leren en beleven? Dat is waar het op aan komt, waar het God om gaat en waar het ons om moet gaan. Dat is mooi, gaaf, authentiek; dat is echte wijsheid.

Sommige mensen beweren dat in de laatste honderd jaar het christendom in het Westen aan kracht heeft ingeboet. Er is, volgens hen een cultuur ontstaan, die gelooft dat ieder individu voor zichzelf de vrije keus moet hebben om zijn/haar eigen pakketje religie samen te stellen, die bij hem/haar past; een cultuur, die niet meer gelooft dat het christen-zijn een antwoord moet zijn op een appèl van God, om je in te zetten voor een andere wereld. Zou dat waar zijn? Zou het echt zo zijn, dat wij eerder uit zijn op wat het ons zelf kan opleveren, dan op wat wij samen kunnen bijdragen? Zou het kunnen zijn dat de Heer ons, christenen in het westen, moet laten horen: wie zijn jullie? Ik ken jullie niet? Wij willen dat echt niet laten gebeuren.